

Financiële consequenties externe inhuur:

Kostensoort: n.v.t.
Bedrag: n.v.t.

Financiële consequenties opdracht/uitbesteding:

Kostensoort: n.v.t.
Bedrag: n.v.t.

Gedeputeerde

belast met

behandeling: J. de Bat

Vergadering PS: 9 februari 2024

Nr:

Agenda nr:

Vergadering GS: n.v.t.

Nr: n.v.t.

Onderwerp: Rekenkamer onderzoek doeltreffendheid Subsidieverstrekking

Aan de Provinciale Staten van Zeeland

Samenvatting:

De rekenkamer Zeeland heeft onderzoek gedaan naar de doeltreffendheid van het beleidsinstrument subsidies bij de provincie Zeeland. Uit de jaarrekening 2022 van de provincie Zeeland blijkt dat bijna de helft van de uitgaven (€112 miljoen) bestond uit subsidies. Het verlenen van subsidies is daarmee een belangrijk beleidsinstrument van de Provincie dat doeltreffend, doelmatig en rechtmatig ingezet dient te worden. De Rekenkamer stelt in dit onderzoek vast dat subsidies doeltreffend worden ingezet door de provincie Zeeland. Wel constateert de Rekenkamer een zestal aandachtspunten en verbeterpunten en geeft aanbevelingen om het beleid doeltreffender te maken en het inzicht in doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid voor PS te vergroten.

Aanleiding

Het verstrekken van subsidies aan andere overheden, organisaties, bedrijven en particulieren is één van de voornaamste beleidsinstrumenten van de provincie Zeeland. Volgens de jaarrekening 2022 gaf de Provincie Zeeland in 2022 in totaal € 233 miljoen uit. Daarvan werd € 112 miljoen uitgegeven in de vorm van subsidies.

Uit de gesprekken die de Rekenkamer voerde met Statenfracties kwam naar voren dat er ten aanzien van het subsidiebeleid behoefte is aan informatie over: het soort afspraken dat Gedeputeerde Staten (GS) maken met de ontvangers van subsidies; hoe deze afspraken verbonden worden met de realisatie van provinciale beleidsdoelstellingen (doeltreffendheid); hoe vastgesteld wordt dat een gesubsidieerde activiteit is uitgevoerd; of subsidies daadwerkelijk bijdragen aan de realisatie van die beleidsdoelstellingen, en of er ook tussentijds getoetst wordt.

Ook is aangegeven dat PS weinig tot geen informatie krijgen vanuit GS over de doeltreffendheid van ingezette subsidies. Het verlenen van subsidies is weliswaar uitvoering van beleid en daarmee een bevoegdheid van GS maar hoe verhoudt zich dit tot de controlerende rol van Provinciale Staten (PS)?

Doelstelling

De Rekenkamer wil PS ondersteunen bij hun kaderstellende en controlerende rol op het gebied van subsidieverlening door in kaart te brengen of subsidies door GS doeltreffend worden verstrekt en PS daarover door hen goed worden geïnformeerd.

Centrale vraag

Hoe doeltreffend zijn de subsidies die door de provincie Zeeland worden verstrekt? En hoe worden Provinciale Staten daarover geïnformeerd?

Onderzoeksmethode

De Rekenkamer beantwoordt de onderzoeksvraag door het verschaffen van overzicht en inzicht. Overzicht wordt verkregen door het algemene subsidiebeleid (Asv/Asb) en de specifieke subsidieregelingen te beschrijven en na te gaan hoe deze tot stand zijn gekomen. Inzicht in de doeltreffendheid ontstaat door te focussen op een aantal specifieke subsidies door middel van een steekproef. Op basis van 83 subsidiedossiers is in beeld gebracht wat de aard is van de gemaakte subsidieafspraken.

Bij het verkrijgen van overzicht en inzicht is er steeds nadrukkelijk aandacht voor de sturing door GS op basis van de gestelde kaders door PS en met het oog op de betrokkenheid en informatiepositie van PS.

Hoofdconclusie

Ten aanzien van de hoofdonderzoeksvraag hoe doeltreffend de subsidies zijn die door de provincie Zeeland worden verstrekt en hoe Provinciale Staten daarover geïnformeerd worden constateert de rekenkamer het volgende:

- Het subsidiebeleid van de Provincie Zeeland steekt goed en solide in elkaar.
- De subsidieaanvragers en -ontvangers zijn in de regel positief over het proces van subsidieverstrekking door de provincie Zeeland.
- Het onderzoek laat in de uitvoering van het subsidiebeleid geen grote kwesties zien ten aanzien van de rechtmatigheid en de doelmatigheid bij het verstrekken van subsidies. De controlerapportages over de betreffende jaren van de accountant bevestigen dit beeld.
- Gegeven de inhoudelijke beleidskaders worden subsidies in algemeenheid doeltreffend ingezet. De doeltreffendheid (impact) van provinciale subsidies kan echter verhoogd worden, wanneer op de bovenliggende beleidsterreinen duidelijkere doelstellingen worden geformuleerd en deze vertaald worden in specifieke subsidieregelingen en/of in de subsidieafspraken zelf.
- PS worden weinig gestructureerd en weinig specifiek geïnformeerd over de effecten van het beleidsinstrument subsidies op het provinciale doelbereik

De hoofdconclusie die de Rekenkamer uit dit onderzoek trekt is dat het beleidsinstrument subsidies doeltreffend wordt ingezet door de provincie Zeeland. Wel zijn er aandachts- en verbeterpunten ten aanzien van de uitvoering van het beleid en met betrekking tot de wijze waarop Provinciale Staten daarover worden geïnformeerd.

Deelconclusies

Conclusie 1

De doeltreffendheid van verstrekte subsidies is groter naarmate de regelingen specifiekere zijn.

Conclusie 2

Concrete beleidsafspraken en meetpunten en –systemen ontbreken terwijl deze bij kunnen dragen aan het beoordelen van de doeltreffendheid van de verstrekte subsidies.

Conclusie 3

De provincie Zeeland voldoet niet aan de eis vanuit de Algemene wet bestuursrecht een register bij te houden van alle door de provincie verstrekte subsidies.

Conclusie 4

PS kunnen op basis van het provinciale jaarverslag niet bepalen wat de doeltreffendheid van het beleidsinstrument subsidies is.

Conclusie 5

PS vragen in relatie tot de P&C cyclus nauwelijks specifiek en gestructureerd geïnformeerd te worden over de effecten van subsidieverstrekking op het provinciale doelbereik.

Conclusie 6

De controleverordening biedt ruimte voor maatwerk in de opdrachtverstrekking aan de accountant.

Aanbevelingen

Aanbeveling 1

Draag GS op subsidies vooral te verstrekken vanuit een specifieke regeling in plaats van grotendeels uit de algemene voorwaarden van het subsidiebeleid (hoofdstuk 1 Asv/Asb) of het algemene hoofdstuk (2 Asv/ Asb) voor integrale kostensubsidies.

Aanbeveling 2

Draag GS op om binnen de diverse beleidsprogramma's en in de beleidsnota's concreter te zijn in het benoemen van de te bereiken doelen.

Aanbeveling 3

Draag GS op zorg te dragen voor een volledig overzicht van alle verstrekte subsidies. Een overzicht waarmee niet enkel voldaan wordt aan de minimale eisen vanuit de Awb maar ook een register dat eenvoudig en overzichtelijk te raadplegen is.

Aanbeveling 4

Draag GS op om in het provinciale jaarverslag zowel integraal als per beleidsdoelstelling, te rapporteren op de financiële omvang en het doelbereik van het subsidie instrument.

Aanbeveling 5

Wees als PS in relatie tot de P&C cyclus pro-actiever bij het uitvragen van informatie aan GS over de effecten van het beleidsinstrument subsidies op het provinciale doelbereik wanneer deze gewenst is voor de taakinvoering.

Aanbeveling 6

Overweeg om de externe accountant, via de auditcommissie en/of GS periodiek aanvullend onderzoek te laten verrichten naar de inzet en effectiviteit van (specifieke) subsidies en subsidieregelingen.

Bestuurlijke reactie

In hun reactie van 12 december 2023, die is bijgevoegd bij de bestuurlijke nota (*zie pp. 29*), geven GS aan op hoofdlijnen positief te staan tegenover het rapport. GS is evenals de Rekenkamer van mening dat er, net als in elk proces, altijd ruimte is voor verbetering. De meeste aanbevelingen nemen zij ter harte of worden al uitgevoerd. Ten aanzien van de laatste aanbeveling (6) geeft GS aan dat zij menen dat deze aanbeveling al wordt uitgevoerd door de interne organisatie en de accountant.

De Rekenkamer geeft in haar nawoord aan toegevoegde waarde te zien wanneer de accountant een aanvullende opdracht krijgt om de inzet en effectiviteit van (specifieke) subsidies en subsidieregelingen te onderzoeken.

Gedeputeerde Staten hebben kennis genomen van het onderzoek

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig bijgevoegd ontwerp-besluit.

het presidium van Provinciale Staten van Zeeland,

drs. J.M.M. Polman, voorzitter

drs. F.J. van Houwelingen MPA, statengriffier

Onderwerp: Rekenkamer onderzoek doeltreffendheid Subsidieverstrekking

Ontwerpbesluit

De staten der provincie Zeeland,
gelezen het voorstel van gelezen het voorstel van het Presidium van 29 januari 2024

besluiten:

1. Kennis te nemen van het rekenkamerrapport "Subsidieverstrekking: Een onderzoek naar de doeltreffendheid van het beleidsinstrument subsidies bij de provincie Zeeland"
2. GS op te dragen subsidies vooral te verstrekken vanuit een specifieke regeling in plaats van grotendeels uit de algemene voorwaarden van het subsidiebeleid (hoofdstuk 1 Asv/Asb) of het algemene hoofdstuk (2 Asv/ Asb) voor integrale kostensubsidies.
3. GS op te dragen om binnen de diverse beleidsprogramma's en in de beleidsnota's concreter te zijn in het benoemen van de te bereiken doelen.
4. GS op te dragen te zorgen voor een volledig overzicht van alle verstrekte subsidies. Een overzicht waarmee niet enkel voldaan wordt aan de minimale eisen vanuit de Awb maar ook een register dat eenvoudig en overzichtelijk te raadplegen is.
5. GS op te dragen om in het provinciale jaarverslag zowel integraal als per beleidsdoelstelling, te rapporteren op de financiële omvang en het doelbereik van het subsidie instrument.
6. PS besluiten in relatie tot de P&C cyclus pro-actiever te zijn bij het uitvragen van informatie aan GS over de effecten van het beleidsinstrument subsidies op het provinciale doelbereik wanneer deze gewenst is voor de taakinvulling.
7. PS besluiten te overwegen om de externe accountant, via de auditcommissie en/of GS periodiek aanvullend onderzoek te laten verrichten naar de inzet en effectiviteit van (specifieke) subsidies en subsidieregelingen.